

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen hához küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombat. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeresk. (Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy öt-hasdbos petit sor egyszeri megjelenésért 6 kr. 3-szori 5 kr., 10 szeriért 4 kr. fizetendő. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői Iroda:

Ferenciek utcája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetni helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésben, és Feszil Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

Rendszer az ámitásban.

Europának legravasabb két vén rókája összeveszett, ez képezi fél év óta a politikai társalgás tárgyát, az ellenséges indulatok keletkezése ép oly sokféle magyarázat tárgya, mint sokféle az abból vont következtetések.

Pedig a két vén róka szoros szövetségben, részleteiben is előre megállapított terv szerint cselekszik, midőn elhitheti a világgal, hogy az eddigi szövetség helyrehozhatlanul felbomlott.

A szintelt ellenségeskedés nem egyéb csaléteknél, melyel a francia köztársaságot és a kétfeji saszalóit lengető birodalmat a csapdába édesgetni megkísérik.

Eddig sem tudjuk határozottan a kísérlet hogyan sikerült Párisban, mily foku volt a siker Bécsben? — de annyi bizonyos, hogy az ámitás rendszeresen folyik és mindkét fél félhivatalosai által újabb és újabb tények, vagy csak tervek elősorolása által táplálják olyannyira, hogy immár a közvélemény Európában az osztrák-német szövetséget is megködtöttek, az orosz-franconi pedig közel létrejövendőnek tartja.

A két északi hatalom csak ezt akarja elérni, akkor azután szabad neki a vásár.

Az angol francia-osztrák magyar szövetség mellett a két despota császár és ravasz kancellárjaik keze kötve volna, nem mozdulhatnak sem keletre, sem délre, sem nyugatra, ha azonban sikerül nekik a hamis játékmal a francia és osztrák-magyar hatalmat ellentétes és természetellenes szövetségükbe becsalni, akkor a németnek egyedül Franciaországgal, az oroszoknak pedig csak Angliával és az osztrák-magyar haderővel kell mérkőznie, Anglia szárazföldi hadserege nem sokat lendíthetvén, az orosz és szláv szövetséges csapatok támadását nekünk kellene visszavérni.

A francia köztársaság az orosz-szövetség által azon visszás helyzetbe döntetnék, hogy természetesen szövetségese, Angliával háborúba kevertetnék előbb utóbb, a mi pedig tekintve a francia tengeri haderőt is a muszkának nem csekély előnyére válnék.

Ezen szempont tartóztatja a francia kormányférfiakat eddig a musz-

kasövetségétől de Bismarck-Goresakoff még nem adta ki utolsó kártyáját, még meg kell várunk, hogy minő segédeszközöket fognak alkalmazni az ámitásnak tükélyre hozatalában.

Azt mondja nagyhazánk fia Kossuth Lajos lapunk e számában az „Egyetértés” után közölt levelében, hogy ő a Habsburg- és Hohenzollernházi közti barátságban és tartós szövetségben soha sem hitt és most sem hiszen, mert az lélektani lehetlenség, azt mondja továbbá, hogy ha majd bekövetkezik a botorul kikerülhetlenné tett válság, mely a szövetség praktikumára alkalmat nyújtand, Németország oly helyzetben találandja magát, hogy utolsó emberére is magának leendő szükségére (csak elég legyen) s nekünk nem sereget, de még csak egy fogóját sem fog nyujthatni a szláv fogak ellen.

Éne, a mit lapunk e helyén azon szövetségekről megirtunk, azt mondja Kossuth Lajos is, hogy tovább terjeszkedjék, a kördébseni szövetségek következményeire, arra bizonyosan még nem találja alkalmasnak az időt.

Kossuth levele.

Helyi Ignác országgyűlési képviselő urnak Budapesten.

Collegno (al Baraccone), nov. 4. 1819. Kedves Barátom!

Nem tudok kijönni bámulatomból. Igazán nem ismerem ki magamat Magyarországon. Még a levegője is megváltozott; tele van pletyka-miazmával. Már, hogy az uram bocsásba akadhat ember Magyarországon, aki csak egy perczig is képes elhinni én rólam, hogy annyira „tabula rassa”-vá lett emlékező tehetőségem, miszerint azt állítam, hogy 1848—49-ben Perényi kivételével nem volt a magyar mágánok között hazafi! Én rólam, kinek szivoltárára, mint megannyi szentnek neve van bevéve azon diésőknek emlékezete, kik a hazáért martyr-halált haltnak; — én rólam, ki nem egyet láttam mágánasaink közül a csatatéren, nem egynek küldtem vagy tüztem mellére a hős és hazafi érdemjelét, ki keserű-édes érzéssel szeretek elmerengeni az oly — művész esetére méltó — jelenetek emlékezetén, mint például az, mikor Mednyánsky, a pap-mágán, magassára tartott kereszttel kezében rohant a csatába, mint egy második Capistrán; — én rólam, ki a roppant vagonát feláldozott Batthyányi Kázmérral együtt ettem a számkivetés keserű kenyerét Ázsiában, ki szerveztem azt a huszár-ezredet, melyet Károlyi István a szorongatott Haza védelmére a maga költségén állított; — ki lelkelem mélyéig ható pietással épen most olvas-

gatom, rendeztem felejthetlen barátim, Tekei László és Jósika Miklós leveleit, kik a számkivetés keservei közt az elnyomott Haza felszabadítására intézett törekvéseimben fáradhatlan, tántoríthatlan hű bajtársaim voltak — stb. stb. Megfoghatlan!

El vagyok foglaltva. Pár hét óta — kivéve itt-ott a távsürgönyöket — nem érek rá lapokat olvasni. Hanem kaptam leveleket, melyek arra a „Soleil”-féle botrányra vonatkoznak. Mi van tulajdonképpen abban a „Soleil”-ben? nem tudom, Mert azt a lapot életemben sohaem láttam. Utána jártam annak a botránynak a propos jából. Turinban — ne a existál. Hát kénytelen voltam a magyar lapokban nézni utána a dolagnak. Ezek mindannyian egy beszélgetésre hivatkoznak, mely állítólag köztem és Peyramont Lajos francia hírlapíró közt történt volna.

Peyramont urat nem ismerem. Sohaem láttam. Sohaem volt szerencsém, vagy szerencsétlenségem társalgásánál élvezetben részesülni. Azt sem tudom van-e Peyramont a világon.

Hanem megolvastva azokat, amiket a magyar lapok ebből az „imaginary conversation”-ból adnak, úgy találom, hogy az abban említett tárgyak felől én sok emberrel beszélgettem, többek közt egy francziával is, ki nem Peyramont, de régi ismerősom, ki sokat járt Magyarországon, — gondolom, tartózkodott is ott pár évig, — sok embert ismer a felsőbb társadalmi rétegekből is; de ez, ha hírlapíró [mit nem tudok], nem mint ilyen jött hozzám nem mondta, hogy az indiskrét pletykahajhások ama fajához tartozik, kinek csömörlesztő mesterségük legujabban divatba jött, — ezzel az emberrel, mint régi ismerőssel, már sokszor társalogtam amegy familiaris modorban, társalogtam az alkalommal is épen az említett tárgyak felől, de nem úgy, amint előadatik; tel ességgel nem úgy: egy jó-harmadát az előadotknak sem úgy, sem másképp nem mondtam; egy másik harmadát nem én hanem ő mondta; a harmadikat egészen másképp mondtam. — A réam fogottakkal akként vagyok, mint ha valaki azt mondaná, hogy a Miatyánkban ezek vannak: „Add meg nekünk a mi mindennapi bűnünket, és bocsásd meg nekünk a mi kenyerünket” — minden szó ott van a Miatyánkban, de nem úgy van.

A politikai kombinációk ködös légét hagyjuk abban. Csak annyit jegyeztek meg, miként azt soha sem nem gondoltam, sem nem mondtam, hogy: „Hazánk még néhány évig Németország szárnyai alatt fog vegetálni”, s hogy „a szlávok fogai alól csak a végett menekülnék, hogy német mártásba eszenek meg.” Ez meszeszéd. Hogy az „osztrák imperiaлизм” minő mártást öntözget ránk? azt tudjuk 300 esztendő óta: de Németország mindkét magyarokat soha sem fog akarni megenni sem mártásban, sem mártás nélkül. Nemcsak nincs érdekében, de sőt érdeke ellen van. — Én az osztrák kormány és a berlini kormány, helyesebben a Habsburg-ház és a Hohenzollern-ház közti őszinte barátságban, tartós szövetség-

ben soha sem hittem, most sem hiszek mert lélektani lehetetlenség. — Találkozhattak a pillanat nyomása alatt, mint találkoztak I-ső Napoleon világuralmi aspirációi miatt, és később az „isten jogga”-bérmált abszolutizmus konspiráció érdekében: — de ez ily esetleges találkozás soha sem fogja annak elejét venni, hogy egymás hájába kapjanak, amint csak tehetik. Ez történelmi kényszerűségt fátum, melynek logikája kielérhetetlen. — Hanem ha ebben nem hiszek Magyarországon és Németország közt az őszinte barátság, a szövetséges viszonyok mindig meleg barátja voltam, vagyok és leszek; — az voltam 48 előtt, mint magán-ember és hírlapíró; 48-ban mint miniszter igeu jelzetes módon, és azóta mint publicista — mindig. Csakhogy az, mit most a Magyar- és Német országok közti szövetségnek neveznek (de a mi teljességgel nem az) későn jött, és hasznát nem fogják vehetni; mert nyugaton is, keleten is oly abnormis előzményeket hozott létre a terjeszkedési szőrnny rövidlátása, hogy mikor elkövetkezik a botorul kikérülhetlenné tett válság, mely a szövetség praktikumára alkalmat nyujtand, Németország oly helyzetben találandja magát, hogy utolsó emberére is magának lesz szüksége (csak elég legyen!) s nekünk nem sereget, de még egy fogóját sem fog nyujthatni a szláv fogak ellen.

Nó, de hagyjuk ezt. — A történelem logikája majd elmegy a maga útján.

A mi bosszantón bánt, az amaz oktan mágános-hecc.

Elmondom, a mi történt abban a nem Peyramont os familiaris társalgásban.

A keleti politikáról volt szó. Elmondtam felőle szívem fájalmát. Elsoroltam a tényeket, melyeket visszahozhatlanul előidéztek és kifejtettem veszélyes következtéseket. — Erre látogatóm arra a kérdésre fakadt: „D-shát az Istenért, magyar léte gr. Andrassy hogyan csinálhattott ily „funestus” politikát?”

Mire én nem azt mondtam, hogy „hajáza jövője soha sem okozott gondot gr. Andrassy fejének;” ezt nem mondtam, nem is mondhattam, mert ismerem őt a multakból; legkevesebb mondhattam most, midőn irataimat rendezve, levelei kerülnek kezem alá az ötvenes évek elejéről, mikor engem még mindig kedves barátjának és főnökének címezett, mely levelek honorifikus bizonságot tesznek ennekem arról, hogy a haza jövője szívében fektt d s fejének gondot okozott.

Hát nem azt mondtam; hanem mondtam azt hogy azt a politikát nem Andrassy csinálta. Az az udvar politikája, a ház politikája. „Politik meines Hauses,” miként Zsedényinek mondák az évek elején. — Ez a politika már több mint 25 év óta megvan a bécsi Burgban (ezt diplomatikailag be tudom bizonyítani). Bécsben nem tartozik a külügyminiszternek sem tehetségéhez sem hivatásához a „mi,” hanem csak a „miként”. — Ide kell menni, — azt megmondják neki; aztán oda az utat kikeresni a miniszter dolga. — Andrassy csak egy alternatívája volt: vagy Bosniába menni vagy Tere-

roljuk a becses régiségek emlékei közé, hanem tartjuk annak ami, történetirői tévedésnek.

Szalágyi maga is azt mondja: „Nihil ultra ad coidentiam sententiae nostrae (Sopianae illetőleg) desiderari: quom ut heac nostra legentes, homines docti, eundem amplectantur, inoentis novo addunt manento etc.”

De újabb momentumok nem addáltak.

R. E. S. tr talán utem is ismeri Szalágyit? onnétt gyantijunk, mert a valódi nevet, Sopianae nem említi, Szalágyit pedig Salagiának írja.

Szalágyi István (ki Baranyában Bicsérdén született) De statu Ecclesiae Pannonicae című munkájában az egykoru forrás a 4 ik században szerkesztett Itinerarium Antonini alapján határozta meg Sopianae.

Ha Aventinius, Guidus Ponicisulus, Volotunus, Maginus és Bonfin emez Hineroriumot ismerték volna a Cornacum, Teutoburgum stb. nevek is valószínűleg elmaradtak volna. Ily nevű római helyek léteztek, de nem Pécs helyén, mint azt Mursánál említettük. (Lásd Katachich. Dissert. de Col. mill. ad Essek reperta 1782.)

Pécs tehát a romaiak alatt Sopianae nevéen a Pannonia Valeriana székhelye volt. —

Lásuk most a honfoglalás óta divó latin és magyar nevét.

Hogy Pécs már a IX-ik században ad Quinque Basilicus, ad Quinque Ecclesias néven említettik az áll, de hogy valaha Pet-cerkve, vagy mint Haas Mihály

besre. Ó az első választotta s kapott érte „arany gyapjút”. — Ez az egész.

Debát — mondá látogatóm — nincs a magyar mágánok közt, „független gondolkozásu hazafi” a ki Andrassy helyébe jobb politikával lépne?

Én: Dehogynincs, — csak hogy a ki ilyen van, azt nem kínálják meg Andrassy helyével, a kit pedig megkínálnak, az vagy nem ilyen, vagy ha „ilyen”-re mutat hajlamot, nem lesz miniszter, hazaküldik. — Vagy menni azon irányban, melyben Andrassy menetett, vagy „bon voyage”; nincs más választás.

Ép azért én nem is szeretném, ha Andrassy helyébe magyar lépne. Nagy szerencsétlenségnek tartom hazámra, hogy ez ominozus politika keresztfültével a külügyi tárcza magyar ember kezében volt; mert bár igaz, hogy a magyar országgyűlés nem egyéb, mint egy regisztráló bureau: én mondanai merem, hogy nincs az az erőszak, nincs az a mesterség a világon, mely ezt a politikát még azzal a regisztráló bureaual is képes volt volna regisztráltatni, ha a külügyminiszter nem magyar ember.

Beszélgetésünk e fordulata vezetett a magyar mágánosokhoz.

Látogatóm fölemlítette, hogy ő kissé ismeri a magyarországi viszonyokat; tudja, hogy a mágán-osztály fel van mindazon rekvizitumokkal ruházva, melyek egy nemzet életében egy osztálynak kiváló szült adnak; birtok, történelmi alap, társadalmi befolyás, sokaknál kitünő intelligencia is stb., — hát nem tudja megérteni, hogy miért nem vetette a súlyt, melylyel bír, hazája javára az események mérlegébe?

Én: miért nem vetette! — Voilà. — Ez az a nagy történelmi quacitum, melynél az ember lelke elborul. — Én láttam ezt az osztályt (je l'ai vu á l'oeuvre) 1848—49-ben. Miért nem vetette akkor testületi súlyát a mérlegbe? Pedig voltak ez osztályban férfiak, kiknek életet, vagyont áldozni-kész hazafisága mint egy világító torony állott társaik előtt, — hősök, mátyrok, megingathatlan, tántoríthatlan jellemek, kiknek áldozatkészségük a hazáért — nem ismert határt. Igaz, voltak ezek mellett amolyan kalkuláló kétkulacosok is (példákat idéztem), sőt akadtak muszka-behívók, muszkavezetők, árulók is; — de ezek egyéni jelenetek; — roz ember minden társadalmi rétegben akad. — Nem ez volt a baj; — a baj az volt, hogy a magyar mágáni kar mint testület, mint alkotmányos tényező elhagyta a nemzetet, — nem volt látható.

A magyar alkotmány testületi súlyt adott a magyar arisztokraciának a nemzet közéletében; s ezt számár a 48-diki törvények is föntartották; — és ez a súly hiányzott a nemzet sorsának mérlegében; — a magyar arisztokracia, mint institúció, mint alkotmányos tényező nem ment el Debreczenbe! Hányszor nem hallottam Perényit, azt a Perényit, ki ama kor történelmében egy kimagasló páratlan alak, mely egyedül áll: hányszor nem hallottam panaszkodni, hogy kéressel, rimázkodással, fenyegetéssel, levelezéssel, futkárózással hetek alatt sem volt képes egy förtendő

hozzáeszi Pet kosztela néven emittett volna, azt mindaddig pusztá állításnak kell tartanunk, mig az illető szláv források nem idéztetnek. Pécs szláv nyelven Pecsuh és nem Pet-cerkve.

Az a Pet-cerkve azt gyantitja, hogy a Pécs szó eredetét úgy vélték a legkönnyebben megmagyarázhatni, ha azt a szláv pet-ből származtatták, ez pedig azért látszott annyira természetesen, mert hiszen Quinque Ecclesiae = Pet-cerkve.

Hogy aztán a magyarországi Pécs ugyan természetesen magyarítás-e a Pet-cerkvének azt nem igen keresték.

Ha Pécs valaha Pet-cerkve volt, ha a honfoglaló magyarok ezt a szót hallották, akkor azt valószínűen Pecerke formán ejtik vala.

R. E. S. úr helyesen említi a Pécs nemzetséget.

Az árpádkori nemzetségi, személy és helynevek közt igen kevés van, mely idegen eredetre mutat. Az árpádkori királyok okmányaiban csak szőrványosan egy szölván nagy kivételként bukkanunk egy-egy idegen eredetű névre.

A helynevek különösen bizonyítják, hogy a honfoglaló magyarok az elfoglalt helyeknek magyar neveket adtak; helységek, erdők, mezők, folyók, hegvek, völgyek magyar neveket kaptak, pedig lehetetlen föltennünk, hogy azoknak az itt lakott népek nyelvén is neveik ne lettek volna.

A honfoglalás e neveket el nem fogadta.

E tényből kiindulva nagy kétség fér Pécsnek Pet-cerkvéből történt származásához.

TÁRCZA.

Angyalom, galambom.

Angyalom, galambom eszem a szép szádát, Szeretlek, imádlak, meghalok utánad! Nézz réam, mosolyg rám, angyalom, violám, Ajkadról üdvöm szép hajnala pírul rám.

Angyalom, galambom eszem a szemedet, Hévilök, lángolok, meghalok éretted! Nézz réam, nézz réam, szemedből violám, Szerelmem életem hő napja ragyog rám.

Angyalom, galambom oly piros az orcád. Tán az ég kertjéből loptad e szép rózsát? Oly szép vagy, hogy félek, hogy angyal vagy talán. El ne szájl violám, . . . vagy ha szálcs, elvigy ám.

Angyalom, galambom csodalom lelkedet, Mit tettél velem hogy annyira szeretlek? Akármit tettél is, s teszesz majd ezután, Áldom a jó Istent, hogy te vagy violám!

Nem tudok aludni.

Nem tudok aludni, Nem tudom, mi bajom Csak tudom, hogy terád! Gondolok angyalom.

Alig hogy lefekszem Leszáll rám az álom, S szép álmomban téged Látlak, gyöngvirágom.

Megjelenz előttem Szép bitor ajkadal, És én azt hiszem, hogy Itt van már a hajnal.

Gyönyörű szemeddel Rám tekintsz, s azt vélem.

Hogy nagyon magasra Szállt a nap az égen.

Nem tudok aludni Miattad, angyalom, De azért ne gondold, Hogy réad haragszom.

Hisz nappal, egész nap Éberem álmodom, S akkor is te vagy az Eszemben angyalom!

Azt mondod. . .

Azt mondod, leányka, Hogy majd elfeledlek, Lehel évek folytat, Hó lángra szivemnek.

Olyan az én szívem Mint a nap az égen, Megmarad a lángra Bár örökké égjen.

Somogyi Sándor.

Ejttakarta.

Ejttakarta menteg volt Lelkemen a sötét bánat, Melynek süri vadonába Legparányibb fény sem áradt. Azt hittem, hogy már örökké E vadont kell bolyonganom, — Mely belőle kivetne, Nem kerül meg többé a nyom. S im egyszerre a vak éjnek Kárpitjai kettényílnak, Két szemedben pásorával

Tünik föl a hajnali csillag, Piros ajkad mosolygásán

Piros hajnal ómlék széjjel, S szerelmednek napja ébred Teljes lánggal, teljes fénnel. Átragyognak sugarai Bánatomnak renetegén.

Kalauzóló világánál Nyomra lelek, kitérek én; S hogy kifáradt, bolygó lábam Tisztára lép valahára,

Szép zöld virány áll előttem: A boldogság zöld viránya.

Kulesár Jozsef.

Pécs város nevének magyarázata.

Legyenek becsek előttünk a régiásg emlékei. R. E. S. a Pécsi Figyelő 45-ik számához.

Hogy Pécs a rómaiak alatt Mursa, Cornacum, Feutiburgum, Serbinum, Mariana, Pentia neveken nem hívatott, azt már Szalágyi minden kétséget kizárólag bizonyította, valamint azt is hogy Sopianae volt romai neve.

Tévedt Boentinus mikor Pécsét mondja Mursának, mert Mursa a mai Eszék, tévedt Guidus Pancirolus mikor Cornacumnak mondja és tévedtek mindazok kik hol Teutoburgumnak, hol Serbinumnak, hol Marianának hol Pentianak mondják.

A Sopianae nevet oly tekintélyek ellenében elvitatni nem lehet, mint Szalágyi és Koller, azért a mig R. E. S. ur más biztosabb adatokkal elő nem áll, a Cornacum, Teutoburgum stb. neveket nem so-

házat összehozni; s mikor aztán óriási fáradsággal egyet mégis összehozott, hát az olyan sovány volt, hogy szomorúság volt rá nézni. Azt a néhány hűt és hazafit kivéve, a szillett független magyar főrendiség távolléte által tödökölt. A magyar közelet épületének két alkotmányos oszlopa közül az egyik hiányzott az egész szabadságharc alatt! Ez a hiány döntötte meg a hazát; ha ez a hiány nincs, ha a magyar arisztokrácia, mint alkotmányos tényező, mint institúció helyt áll a nép, a nemzet mellett, sem az ön-bizalomvesztés nem ver gyökeret a Hon vérrel áztatott földjében, sem a pártos visszavonás nem burjánzik fel, sem árulás nem lesz lehetséges, sem el nem bukunk; hanem, mert a főrendi kar mint institúció nem volt Debrecenten — hát néhány a hazá iránti kötelesegről megfeledkezett egyének lehetségesé vált, magukat pozsonyi, vagy horvát is való konventikulumban, mint intituót praesentálni a czár előtt s a muszka behívásra a magyar főrendiség kivánatának pecsétjét rá hazudni.

Hát arra a kérdésre: hogy a keleti bonyodalmak kérdésében a magyar főrendi kar miért nem vetette súlyát az események mérlegébe? feleletem az, hogy a magyar főrendek sorában mindig voltak s most is vannak minden tekintetben kitünő hazafiak, de a főrendiség, mint alkotmányos tényező, mint politikai institúció — valószínűsége anachronizmus. Gleiche Rechte gleiche Pflichten — volt Széchenyi kedvencz mondata. Privilegiumok számára nincs a XIX ik század utolsó negyedében hely. Perényit úgy említettem, mint egy páratlan kimagasló alakot, mely egyedül áll. Annak a francziának, kitől beszélgetésünk oly „bocásd meg nekünk a mi kenyyerünk” alakban került valami hypothetikus Payramont tolla alá, nem magyaráztam biz én, hogy mi okon mondtam azt Perényiről.

Hát most alkalmat veszek elmondani. Jegyezzék fel az élők a jövődök számára; méltó a feljegyzésre. Bécsben voltunk szankezionálni a 48-iki törvényeket. Valami zajos fogadtatásról annyira nem is álmodtam, hogy még szegény áldott ideges nőmet is magammal vittem — Bécslet látni. És lón az a váratlan bámulatos jelenet, mely engem, az egyszerű magyar polgárt, a Bécsben idegent azon különös helyzetbe tett, hogy azt mondhattam az ős bécsi Burgban a fejedelmi háznak: Ich schaffe Ruhe dem Hause Oesterreich in Wien, — a mint erről a nagy méltóságn országos küldöttségnek nyomban in pleno jelentést is tettem.

Ama fogadtatási jelenet után szerettem magánaimak között sokan szállásom napjában időzni. Nem esoda, sok furcsán lehetett ott látni, hallani. Gyakran ott üldögtél órahosszat Széchenyi is, ki az előtt lakom küszöbét soha át nem lépte. Mindjárt első este Perényi késő éjjeleg ott maradt — utolsóinak maradt; s mikor már csak kettecskén valánk, imígyen szól:

„Barátom! ez itt már forradalom; majd lesz nálunk is. És ez a forradalom azzal a beszéddel csinálódott, melyben azt mondták, hogy a magyar királyi és osztrák császári korona közt ellentétet alkotmányossággal ki lehet egyenlíteni. Tudod-e te, hogy te ezzel egy nagy abszurdumot mondtál? — Nem lehet azt kiegyenlíteni. Ezek az emberek itt körültekint mind azt képzeli, hogy csak a szankció legyen meg, minden jól lesz. Dehogyan lesz! Hisz azt a szankezióit ily-ami majd csak hazavisszük, de egyenlíteni: — vagy osztrák egységes birodalmi provincia, vagy elválaszt. Tertium non datur. — Minden, ami a kettő közt van csak amolyan színházi dekoráció, csak amolyan czafrang, melylyel magukat ámitjuk, hogy állami életünk rongyait ne lássuk. Ily időkben jó az embereket ismerned. Hát én indtadra adom már most, hogy engem a czafrang nem ámit, nekem a provinciáskodás nem kell, én el vagyok határozva a másik irányban menni, — légy bizonyos benne, a dolgok oda fognak menni, oda

Emez alításunkat Koller is támogatja in Prolog: Vanum autem et incoequens foret, pro vocalio Illyrico Pet id argumentum: quod Pannonia toto per Romanos sub Caesare Octaviano, Romanorum potestati subacta, et denuo rebellis per Tiberium, nondum Augustum, anno Christi octavo, plene domita, inter Provincias Illyrii fuerit redacta; consequenter in Pannonio quoque medi terroneo, jam tempore Romanorum vignisse lingvam Illyricom. Verum teste Appiano in Illyr. apud Szalágyi L. cop. I. pag. 14 et 15. Romani Omnes nationes ab oris Adriatici sinus, seu in ortum, seu in meridiem, seu in aquilonem, quos Imperio suo acqui sieran, in corpus, nomenque Illyrici adscripserunt tributum exinde Illyricum nominantes. Ex his collige: quanti sit roboris, prae actuum pro voce Pet argumentum.

Továbbá: Proleg pag. 3.: Quase videtur prius livitas appellato fuisse Hungarico sermone Pese subinde mutatu pronunciandi sotione, Pecs dieci copisse. Föltehetjük, hogy a magyarok nemzetségi nevei még ázsiai hazájukban keletkeztek; föltehetjük e szerint, hogy a Pecs nemzetségi neve is ős eredeti alkotás mely nem szorult a Pet-cerkve kurtítására. Ha tehát volt egy Pecs nevű nemzetség, miért ne nevezheték volna e helyet is ugyancsak magyar nyelvűkön Pécnek? Hogy számos oly helynév van, mely valaha személy neve volt, azt az okmányok bizonyítják, csak néhányat emlí-

kell mennők; — én készen vagyok menni a végletekig, — győzelemre ha lehet, az akasztófára ha kell, — én megyek. Ezt akartam tudtára adni.”

Én megilletődéssel néztem férfias arczába, a mint e nagy dolgokat oly indulatlanul nyugodtan beszélte, mintha egy sak játszmáról szólna, és azt mondtam neki: „Te látok vagy; a látok hivatása a népet vezérelni. Veszed nemzeted!”

Ő elmosolyodott és ennyit mondott: „A vezér nem csinálja magát, ő csinálódik; a vezérséget a körülmények adják, — neked adták, — vond igádat te szegény! Kötelességed. — Jó éjszakát!” —

És én vontam az igámat. Igen nehez volt. És még olyanok is akadtak, a kik irigyelték és az irigység-szülte gyűlölet dühét még a számkivetésbe is elvitték. — És még megérem, hogy magyarnak sem lesz szabad magamat neveznem. — Azt pedig már megérttem, hogy emberek, kik saját tegnapjukat is elfelejtették, kik ama nagy idők névtelen főlstenének még csak az erkölcsi elismerés adóját is elfelejtik megadni, — engem, már hogy engem „feledékeny kortársnak” neveznek el. — Semmit sem tesz.

De neked, te kimagasló alak, ki abból az időből oly páratlan egyedül állasz: neked leborulok emléked előtt. — Messterem!

Kossuth.

— A képviselőház pénzügyi bizottságának ülésén pénzügyminiszter a földterhermentesítési és szőlő dézsamaváltási javaslatok tárgyában kijelenté, hogy a kormány azon aggályok következtében melyek a javaslatok ellen egy a közönségben, mint a bizottságban felmerültek; indítatva érezte magát e kérdéssel újra foglalkozni s újabb előterjesztést tenni. Tanulmány tárgyává kívánja tenni azt, hogy a javaslatok visszavonása által támadt házag miként pótolásák, hogy a földterhermentesítési törlesztés — mely az eredeti tervszerint nem fedezi az utalványozott összegeket — miként szabályoztassék.

— A királyi biztos nov. 9-én feloszlatta a szerb egyházi kongressust. A felolvasott miniszteri leirat közli, hogy a király megelégedését fejezi ki a kongressusnak. A biztos köszönetet mond az irányában tanúsított előzékenységet és ígérte, hogy a kongressus határozatait legmegergebben fogja ajánlani Ó Felségének. Kijelentette végül, hogy a kormány kész a kongressust, munkálatainak befélézése végett, tavaszal ismét összehívni. A királyi biztos beszédét, Ó Felségére mondott háromszoros zsvívóval tödvözlötték.

— A földterhermentesítési és szőlőváltási kötvények törlesztési idejének meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatok — mint kormánykörök állítják — még Széll Kálmán pénzügyminiszter idejében készültek, azonban Szapary Gyula gr. pénzügyminiszter, noha azonban már tárgyaatvételek helyeselte, czelszerűnek vélte azok előterjesztését elhalasztani, nehogy a Széll Kálmán visszalépése miatt különben is megrendült államhittel e javaslatok rögtön előterjesztésével még súlyosabb sérülések szenvedjenek. — E törvényjavaslatok visszavételében, illetőleg gyökeres átalakításában egyebirant a kormány már megállapodásra jutott. Jól értesült körök legalább azt állítják, hogy a kormány e törlesztési annuitások redukcziójának tervével felbúj, ellenben a törlesztési határidőt az eredeti tervezettől eltérőleg pár évvel még is meghosszabbítja, annyival tudniillik, a mennyit a mostani annuitás mellett az időközben kiutalt összegeknek az eredetileg tervezett főösszegegen túlnemő többlete igényel. Ekként a kormány — úgy mondják — az előterjesztett törvényjavaslatot egyszerű visszavételének kényszerétől s e kényszer oriumától megmenekül. — A „P. L.” arról értesül, hogy a kormány kebelében a törvényjavaslatok visszavétele által előidéztet hiány fedezetéről most folyik a tárgyalás. Ezen hiány az 1880 dik évre 2,800,000 frot tesz, melylyel együtt a jövő évi biány az adóemelések és új adók számbevétele dacára is a kormány előterjesztése szerint felül haladja a 20 milliót.

Amek alításunkat Koller is támogatja in Prolog: Vanum autem et incoequens foret, pro vocalio Illyrico Pet id argumentum: quod Pannonia toto per Romanos sub Caesare Octaviano, Romanorum potestati subacta, et denuo rebellis per Tiberium, nondum Augustum, anno Christi octavo, plene domita, inter Provincias Illyrii fuerit redacta; consequenter in Pannonio quoque medi terroneo, jam tempore Romanorum vignisse lingvam Illyricom. Verum teste Appiano in Illyr. apud Szalágyi L. cop. I. pag. 14 et 15. Romani Omnes nationes ab oris Adriatici sinus, seu in ortum, seu in meridiem, seu in aquilonem, quos Imperio suo acqui sieran, in corpus, nomenque Illyrici adscripserunt tributum exinde Illyricum nominantes. Ex his collige: quanti sit roboris, prae actuum pro voce Pet argumentum.

Továbbá: Proleg pag. 3.: Quase videtur prius livitas appellato fuisse Hungarico sermone Pese subinde mutatu pronunciandi sotione, Pecs dieci copisse. Föltehetjük, hogy a magyarok nemzetségi nevei még ázsiai hazájukban keletkeztek; föltehetjük e szerint, hogy a Pecs nemzetségi neve is ős eredeti alkotás mely nem szorult a Pet-cerkve kurtítására. Ha tehát volt egy Pecs nevű nemzetség, miért ne nevezheték volna e helyet is ugyancsak magyar nyelvűkön Pécnek? Hogy számos oly helynév van, mely valaha személy neve volt, azt az okmányok bizonyítják, csak néhányat emlí-

— A filloxera ügyében enqute volt a közigazgatási miniszteriumban. A hozott határozatok röviden következők: Hermann Ottó indítványára Panceovára kongresszus hívatik egyve. mely a baj fölött tanácskozik, mindeu nagyobb borközségben állandó bizottság szervezettik, mely a vesszők állapotára fölttyel; a filloxera szénkekuegel irlandó s a vesszőforgalom egészen beszüntetendő; Hermann pörkölési módja kísérlet tárgyává teendő. E határozatok a miniszter elé terjesztetnek jóváhagyás végett.

Országgyűlés.

A képviselőház november 6-iki ülésén a kir. udvartartási költségek 10 évrei megállapításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A kormány javaslata ezen költségeket 4 millió 650 ezer forintnyi összegben kéri megállapítani, mi ellen Urányi Imre függetlenségi párti azon indítványtette szépen indokolt beszéd kíséretében, hogy tekintve az ország sanyaru anyagi és közigazgatási állapotát, szállítassék le ezen rendkívül magas előirányzat 3 millió 650 ezer frtra. Urányi javaslatát Irányi Dániel, egy mind formailag szép, mind tartalmilag kitünő beszédben támogatta, kimutatván adatokkal, hogy a mi közös uralkodónk udvartartása kétszer akkora, mint a hatalmas Anglia királyinjének udvartartása, 3 millió 600 ezer forinttal mulja fel a német császár és 3 millió 740 ezer forinttal az olasz király udvartartási költségeit. Madarász József határozati javaslatot nyújtott be az iránt, hogy az udvartartási költségek ne 10 évre egyszerre, hanem évről-évre külön állapíttassanak meg. — Az egyesült ellenzék két szónoka Apponyi gróf és Lukács Béla a kormány javaslatát pártolták, pártjuk nagy része azonban a függetlenségi párttal szavazott, mindamellett a törvnyjavaslat, mint az előre látható volt, elfogadtatott. Az ülés végén Pázmány Dénes képviselő stlrgős interpellatiót intézett Szapary pénzügyminiszterhez, melyben felvilágosítást kér arról, hogy a földterhermentési és szőlődézsamaváltási kötvények lejáratának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatnak a képviselőhárhoz benyújtása előtti napokban mikép történtek, hogy nemcsak a pénzügyminiszter ur, hanem rokonai is hozzátartozók nagyon tekintélyes értékű illymenny papirokat váltottak be különböző bankintézeteknél, s végül kérdi mikép tudja a miniszter ezeket összeegyeztetni hivatalos állásával és titoktartási kötelezettségével. Szapary az interpellációra nagyon igaztoltan és kitérőleg felelt, s bár a ház s maga az interpelláló is tudomásul vették választát, mindazáltal a képviselők szemmel láthatólag elégedetlenül és igaztoltan oszlatk szét, s ezen elégedetlenségből nőtte ki magát a mult heten uralkodott „Szapary botrány.”

A november 8-iki ülés kérvények tárgyalásával tett el. Ezek közt mint legfontosabbakat megemlítjük a budapesti zsimonyi vasvonalnak irányára nézve benyújtott kérvényeket, melyek közül a Duna jobb parti irány mellett eddig csak Pécs városa kérvényezett. — Mocsary Lajos ez ügyben interpellálta is a közlekedési minisztert, ki határozatlan felelet adott, beszédjéből mindazonáltal azt lehetett kivenni, hogy a kinkána-belgrádi, valamint a Duna jobb parti vonalakról illetékes körökben szó sincs.

A november 10-iki ülésen Bosznia és Herzegovinának az 1878. évi július hó 13-án kelt berlini szerződés által az osztrák-magyar monarchiára átruházott közigazgatása tekintetében szükségessé intézkedésekről szóló törvényjavaslat tárgyalásához fogott a képviselőház. A vita ez ügyben e napon még halavány volt. Polyt szólt ellene és Bauszner Guido mellette, s ezek után a tárgyalás folytatása másnapra halasztatván Pauler miniszter választotta Irányi Dánielnek az ismeretes Hechtl ügyben hozottintézett interpellációjára, melyben tudatja, — hogy az erőszakoskodó Boeueburg kapitány az ősz györi polgár ellenében elkövetett bántalmazásáért a

— A képviselőház november 6-iki ülésén a kir. udvartartási költségek 10 évrei megállapításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A kormány javaslata ezen költségeket 4 millió 650 ezer forintnyi összegben kéri megállapítani, mi ellen Urányi Imre függetlenségi párti azon indítványtette szépen indokolt beszéd kíséretében, hogy tekintve az ország sanyaru anyagi és közigazgatási állapotát, szállítassék le ezen rendkívül magas előirányzat 3 millió 650 ezer frtra. Urányi javaslatát Irányi Dániel, egy mind formailag szép, mind tartalmilag kitünő beszédben támogatta, kimutatván adatokkal, hogy a mi közös uralkodónk udvartartása kétszer akkora, mint a hatalmas Anglia királyinjének udvartartása, 3 millió 600 ezer forinttal mulja fel a német császár és 3 millió 740 ezer forinttal az olasz király udvartartási költségeit. Madarász József határozati javaslatot nyújtott be az iránt, hogy az udvartartási költségek ne 10 évre egyszerre, hanem évről-évre külön állapíttassanak meg. — Az egyesült ellenzék két szónoka Apponyi gróf és Lukács Béla a kormány javaslatát pártolták, pártjuk nagy része azonban a függetlenségi párttal szavazott, mindamellett a törvnyjavaslat, mint az előre látható volt, elfogadtatott. Az ülés végén Pázmány Dénes képviselő stlrgős interpellatiót intézett Szapary pénzügyminiszterhez, melyben felvilágosítást kér arról, hogy a földterhermentési és szőlődézsamaváltási kötvények lejáratának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatnak a képviselőhárhoz benyújtása előtti napokban mikép történtek, hogy nemcsak a pénzügyminiszter ur, hanem rokonai is hozzátartozók nagyon tekintélyes értékű illymenny papirokat váltottak be különböző bankintézeteknél, s végül kérdi mikép tudja a miniszter ezeket összeegyeztetni hivatalos állásával és titoktartási kötelezettségével. Szapary az interpellációra nagyon igaztoltan és kitérőleg felelt, s bár a ház s maga az interpelláló is tudomásul vették választát, mindazáltal a képviselők szemmel láthatólag elégedetlenül és igaztoltan oszlatk szét, s ezen elégedetlenségből nőtte ki magát a mult heten uralkodott „Szapary botrány.”

A képviselőház november 6-iki ülésén a kir. udvartartási költségek 10 évrei megállapításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A kormány javaslata ezen költségeket 4 millió 650 ezer forintnyi összegben kéri megállapítani, mi ellen Urányi Imre függetlenségi párti azon indítványtette szépen indokolt beszéd kíséretében, hogy tekintve az ország sanyaru anyagi és közigazgatási állapotát, szállítassék le ezen rendkívül magas előirányzat 3 millió 650 ezer frtra. Urányi javaslatát Irányi Dániel, egy mind formailag szép, mind tartalmilag kitünő beszédben támogatta, kimutatván adatokkal, hogy a mi közös uralkodónk udvartartása kétszer akkora, mint a hatalmas Anglia királyinjének udvartartása, 3 millió 600 ezer forinttal mulja fel a német császár és 3 millió 740 ezer forinttal az olasz király udvartartási költségeit. Madarász József határozati javaslatot nyújtott be az iránt, hogy az udvartartási költségek ne 10 évre egyszerre, hanem évről-évre külön állapíttassanak meg. — Az egyesült ellenzék két szónoka Apponyi gróf és Lukács Béla a kormány javaslatát pártolták, pártjuk nagy része azonban a függetlenségi párttal szavazott, mindamellett a törvnyjavaslat, mint az előre látható volt, elfogadtatott. Az ülés végén Pázmány Dénes képviselő stlrgős interpellatiót intézett Szapary pénzügyminiszterhez, melyben felvilágosítást kér arról, hogy a földterhermentési és szőlődézsamaváltási kötvények lejáratának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatnak a képviselőhárhoz benyújtása előtti napokban mikép történtek, hogy nemcsak a pénzügyminiszter ur, hanem rokonai is hozzátartozók nagyon tekintélyes értékű illymenny papirokat váltottak be különböző bankintézeteknél, s végül kérdi mikép tudja a miniszter ezeket összeegyeztetni hivatalos állásával és titoktartási kötelezettségével. Szapary az interpellációra nagyon igaztoltan és kitérőleg felelt, s bár a ház s maga az interpelláló is tudomásul vették választát, mindazáltal a képviselők szemmel láthatólag elégedetlenül és igaztoltan oszlatk szét, s ezen elégedetlenségből nőtte ki magát a mult heten uralkodott „Szapary botrány.”

sulyos testi sértésben bűnösek mondatott ki és négy heti foglár fogságra ítéltetett. — Irányi Dániel uines megelégedve a miniszter válaszával; s egy igen szép beszédben mutatja ki a törvény azon hiányos intézkedését, hogy nem feyelemi ügyekben is a katonai bíróságok ítélnek. A közönséges büntetés, — kövesse el bárki, — polgári hatóságok által fenytendő, mint ez Angliában már régen fenálló törvény, — mert a katonai hatóságok a polgárokkal szemben elkövetett bűnöket és kihágásokat soha sem fenytik a megérdemelt arányban. Szavazásra kerülvén a kérdés, a miniszteri válasz tudomásul vételére 90, ellene 81 képviselő szavazott, — 275 képviselő volt távol. — Az ülés végén Szende miniszter felett Vidliczakay Józsefnek a sorozás ügyében hozzá intézett interpellációjára, mit az interpelláló képviselő nem vett tudomásul; szavazni a kérdés felett azonban nem lehetett, mert a 446 képviselőből csak 69-en voltak jelen s így a ház határozat képtelen volt. Befelejtésül Szathmáry Miklós a névsort kérte felolvasatni, hogy lássák a választók, kik azon képviselők, kik nem teljesítik kötelességüket, — „kathologus olvasás” használt, mert a november 11-iki ülésen a képviselői padok meglehetősen tömve voltak. Napirenden az ugynevezett „bosnyák” javaslat volt, melyet ma a függetlenségi párt részéről Simonyi Ernő s az egyesült ellenzékől Szilágyi Dezső vették bönczkés alá. Mindketten igen szép érveléssel mutatták ki, hogy a Tisza kormány e javaslattal teljesen a reactionarismus terére lépett. A bosnyák javaslat ugyanis, szaporítja a közösüggyeket, s tágítva a delegációk hatáskörét, a „central parlament” felé vezet. A kormány javaslatát Éber Nándor védelmezte.

November 12-iki ülést is a „bosnyák vita” tölté be. Az első szónok Szeged új független párti képviselője Herman Oto volt, ki szűz beszédében több talpra esett megjegyzést tett a javaslatra s a kormány javaslat legelső pártolója Bauszner eddig nem ismert chameleon oldaláról mutatta be a háznak. Utána a „nemzet írója” Jókai szólt a javaslat mellett, élcezi felylelével takargatva szegyenét, melyt okvetlen kell éreznie a reactio szolgálatában. Vagy talán nem is szegyenli mar eljárását? — Utána az egyesült ellenzék köréből Palszky Ágost mondott egy tízes polemikus s a vége fele elhalaványuló beszédet, s a mai ülés véget a miniszterelnök hosszú beszéde tölté be. Tisza szünetlen és logikai bukfenczekben bővelkedő beszédét az előbbi szónokok által már próbára tett ház keves figyelemmel hallgatta. Főlölegesen is őt meghallgatni, mindenki ismeri már az ő eszejárását!

Külföld.

Oroszországnak ismét kezd égni talpa alatt a föld. Az eszeten szigor, melylyel ott a katonai uralom garázdálkodik, kezdi teremni gyümölcseit. Az elégedetlenség a birodalom több részében nyílt felkelésben töli ki; — így Volchiria kormányzósság több falujában. — Makoff belügy miniszter köriratot bocsátott ki a kormányzókhoz, melyben azokat felszólítja, hogy kísértés meg szelid bánásmóddal a rendet helyreállítsák, mi nehezen sikerül annál inkább is mert a kormány ázsiai kudarcza, némi bátorságot öntött az elnyomott népbe. Szerbiában is egy idő óta a kommunismus és a nihilismus kezd terjedni. Noha ott a parasztok mind földbirtokosok s alig van valami kívánni valójuk, így tehát ezen mozgalom leginkább Milán fejedelem ellen irányul. A szerb vidéki városokból a hatóságok és lakosság mindenütt kiüzi a zsidókat.

Baranyamegye törvényhatósági bizottságának évnegyedes rendes közgyűlése (nov. 10-én.) Fősöpán d. e. 10 órakor megnyitván az ülést örvendotes tudomásul hozza, hogy ő felsége Nádosy Kálmán bizottsági tagnak a közigazgatás terén tanúsított sikeres működéséért a Ferencz-József rend lo-

Pécsesé, hanem maradt volna Pente, az pedig, hogy Penthének is iratot, szinte nem fog bennünket zavarni, ha megemlékezünk, hogy Kis-Dér, Kis-Csányt a nép ma is úgy ejti Kit-Dér, Kit-Sány, a mi élő példa arra, hogy a cs, s hang a lágyabb t-vel cserélteket fel.

Megjegyezzük még hogy Pécska és Uj-Pécs nevű helységek is vannak Magyarországon. Alig hisszük, hogy Pécska Pet-cerkve volt.

Ranzanus és Strabo amaz állítását, hogy itt valamikor Peucenes nevű nép lakott, már Haas Mihály megczáfolta, — mondván a 233 lapon: Ranzanus nagyon hibázott, midőn Epit. Reg. Hung. czimű munkájában ezt írta: Baraniensis Com. multis, festilibusque exornata vicis est, et in eo Peuce civitas opulenta, et nobile totius regionis emporium a veterum Peucinorum reliquiis aedificata, quum nauc a quinque sacris aedibus Quinque-Ecclesias urbem cognominant. Ugyanezt írja Bonfinius is, csupán csak a Peuce és Pécs nevev hasonlatossága után indulván. Hibásak tehát mindazok is, kik jelenleg is Peucenek mondják, vagy írják városunkat t. i. a honfoglalás előtt. Haas e helynél Kollert idézi. Proleg. 1.

R. E. S. pedig szinte Kollerra hivatkozik, mikor azt állítja, hogy a peucenes népeket magyarul pécsieknek lehet mondani, hozzá tévén T. 8. p. 3.

Jóvoina Kollernek ezt a helyét szőrol-szóra közölni és az előbbivel összereteni.

vagkeresztjét adományozta, mit a kitüntetethez intézett üdvözlő szavak kíséretében átnyújtott. Nádosy Kálmán meghatottan elmondott köszönő beszéde után a gyűlés napirendre tért.

Olvasatott mindenek előtt az alsópányi évnegyedes jelentés, melyből kiemejük, hogy közigazgatási állapotainkat — s annál szomorubb, hogy a valónak megfelelően — igen siralmasnak változta. Az aratás teljesen igen rosszul ütött ki, s a kisbirtokosok legnagyobb része a vetőmagot is pénzért volt kénytelen beszerezni. A kapásnövényekben is oly rossz volt a termés, hogy már az inség előjelei látszanak, s minthogy később kikerülhetlenül be fog következni, az alsópány a szükséges előintézkedéseket illetékes helyen egy inség kölesén érdemben, már megtette. A borterzés általában jó, és több helyen mind mennyiségre, mind minőségre kitünő volt, — azonban minthogy sem kereslete sem ehhez mérten ára nincs, csak az erkölcstelenség előmozdítója lett, mert a sulyos testi sértési és emberölési bűntények ijáoszt mérvben szaporodtak. Tüzeset 31 vett ezen évnegyedben, melyből 12 szándékos gyújtásból, 1 villám csapástól, 5 gondatainságból 13 pedig ismeretlen okból keletkezett. — A közegészség ügye általában jó lábón áll. Az állatoknál azonban, s nevezetesen a lovaknál a takonykór, s a szarvasmarháknál a lépfene pusztított, — de kisebb mérvben. — A közidőkből szeptember végén esedékes volt 1.211,830, erre befizettetett 991,590 frt. 31 kr. s így alig 200 ezer frt. maradt hátralékba. — Közmunkaalapra előirattott 71,600 frt. befolyás 48028 frt. hátralék 23572 frt. — Bategypótlási 10937 frt.; befolyt 6178 frt. hátralékban maradt 4759 frt. — A pilloxera házáknban több helyen fellépve a megye területén is megétekellene az intézkedések, s a földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszternek ez ügyben kiadott rendelet értelmében a gyökertes és sima vesszőknek szállítása tiltatott. — A Bosniában kárt vallott fuvarosok számára a kormány 2656 frot utalványozott, mely összeg a megállapított kar arányában kiállítás végett az illetékes szolgabírnáknak megküldetett.

A jelentés felolvasása után áttért a közgyűlés a megürlt árvászeki ülnöki állomásnak választás urjani betöltésére. Mindenek előtt a kijelölt választmány alakítatott meg, melybe főispán kijelölte Bian J. Markovics F. és ifju Jeszenszky Ferencz bizottági tagokat, a közgyűlés pedig megválasztotta Nádosy Kálmán, Kovács Antal és Saszka Jeaó bizottsági tagokat. Ezen 6 tagu választmány következő kijelölést tett:

Az árvászeki ülnöki állomásra az egyedül jelentkező Gardenics K. eddigi közgyámát, s az így megürlt közgyámí állomásra Igálics Rido és Keller István megyei inrokokat. — Megválasztattak felkiállítás utján az előbbire Gardenics s az utóbbira Igálics. Egyuttal főispán Nagy Jenő és Varga Alajos ügyvédek tiszteletbeli megyei ügyészekké nevezte ki.

Az újjonnan rendszeresített árvászeki könyvvivői állomás betöltése is napi rendben lévén, erre megválasztott az egyedül jelentkező Preisz Adolf, ki ezen állomást eddig is ideigleuesen betölté.

Ezután alsópány a pécsi és mohácsi szolgabíroság számára hivatalos helyiségül kismeltet házakra nézve jelenti, hogy mind két helyen a kijelölt házakat megszemlélvén, Mohács-on a Freund féle házat, mint a czélra alkalmasat és jutányos árut ajánlja a bizottságnak megvétele. Igen jó helyen van s a szolgabíroi hivatal s a börtőhelyiségek igen kényelmesen rendezhetők el benne, mint az a jelentésben mellékelt térképből is kitünik. Ára 8000 frt. s a megye tulajdonát képző 1000 □ öl beltelek átengedése, esetleg e helyett 800 frt. fellyültetés. Frank főjegyző ezen tres beltelek megtartását s a 800 frt. kifizetését indítványozza. Baán József pedig ellenkezőleg a telek átadását inli ványozza. Kovács Mihály bizottsági tagnak és a főispánnak a telek megtartása mellett tartott rövid beszéde után a közgyűlés a mohácsi Freund féle háznak 8800 frton leendő meg-

Hogy Strabo mit mond azt R. E. S. ur jobban tudja.

Talán rájöhetünk Strabóra is. Aigl Pál Hist. brevis ven. Capit. a 159. lapon azt mondja: Neminem verumoevat, Ransoni et Bonfinii, urbem nostrum Peuciom compellantium, communiar factu sententia. Hiquippe Peucium nomen a Peucinis populus ab ostia Istri justa Strabo nem Geograph: 4. VIII. pag. 305 in madna Insula Peuce habitantibus, qui saeculo V. atilom Gallis bellum inferentibus secuti sunt. Vide. C. Sollium apud Koller Proleg: pag. 4 et 5 derivandum contendunt Essi concesserimus etiam sub Peucinis populus, Urbem nostram Peuciam finisse compellatam; non item sub Romonis; cardo autem questionis est: quo nomine sub Romonis fuerit gloria? Azt kellene most tudni, hol volt az a magna Insula Peuce? Pécs táján semmikép se lehetett, más sziget pedig a baranyai Duna mentén nincs, mint a mohácsi, az pedig most se alkalmas lakóhely, habár elég terjedelmes, hogy magna Insulae nevezessék.

A barbár népek nagyon kerítették az ártereket, alig hitetni, hogy a peucenek (pecsenyések?) a mohácsi szigeten laktak volna.

Aztán ha jól emlékszünk Isternek a Duna alsó része nevezetett, a Tiszától lefelé. Minden helyreigazítást szivesen ve szünk. D. P.

vétel elhatározza s a további eljárás alapsabint bízta meg. — Ami a központi szolgabírósg elhelyezését illeti itt két e célra alkalmasnak mondott házat szemelt meg az alispány Kindl Antal és Danitz Antal házát, melyek közül az elsőnek 13 ezer frt. az utóbbiak 12 frt. a vételára, s a szóban forgó célra eszaki Danitz Antal háza lenne alkalmas, minthogy azonban ezen ház a szabolicsi pusztával közösen van megterhelve és pedig több különböző jelzővel, s mert a vételnél többféle jogi nehézségek merülnének fel, — ennél fogva alispány ezen ház megvételét sem javasolhatja.

Nádossy Kálmán indítványt tesz, hogy egy felveendő költséggel nem csak Mohácsra, hanem a megyében mindenütt a megyei hivatalok számára alkalmas helyiségek veendők vagy építendőek, s miután az árvaszék központi kezelése s az iratok évenkénti felszaporodása s a kezelő személyzet számának gyarapodása folytán az árvaszéknek központi kezelését többféle megközelítéssel bírják megnehezíteni, kéri az alispányt, hogy terjeszsen elő javaslatot a megyeháznak az újabb követelmények arányában kibővítése tárgyában.

Alispány felszólalása értelmében megkerestetik az építészeti bizottság, hogy ez irányban tervet dolgozzon ki s azt a jövő közgyűlésnek mutassa be.

Frank főjegyző indítványozza, hogy miután a megye közösége a pécsi és sikkői szolgabíróknak jelenleg helyiséget nem adhat s így azoknak ezt saját fizetésükből kell pótolni, — szavazzon meg a közgyűlés a lakbér címén járó 300 frt. kívül még 300 frtot iroda fenntartás címén. Főispán indítványára a lakbér emeltetett fel — ezen két szolgabírósg javára — 300 frtól 600 ra.

Az időközben megkücseszett választott bizottsági tagok helyeinek betöltésére az illetékes kerületke december 15-ik napját tüzte ki a közgyűlés.

Felolvastatott a legtöbb megyei adófizetők 1880. évről összeállított névsora is, mely szerint számuk 262.

Az állandó választmány jelentése, melyben Czuri Teréz dráva szentmártoni övezgy tanítónek elhalt férje fizetése 1/3 rész kiutalni javasolja elfogadtatott.

A megyei díjokhoz fizetése 300 frtól 365 frtra emeltetett fel.

Az 1880-ik évi közmuokaváltság árai az eddigiek szerint állapították meg illetve tartattak fen.

A kir. építészeti hivatal részére uti általányul 343 frt. állapították meg, mely a megyei utaknak tavasszal és ősszel történendő megkezelésére fejében fizetettik ki, — a rendkívüli munkák költségeit az érdekltet uradalom, vagy község pénztára tartozván fizetni.

A jövő évi közmunka a pécsvárad járásban a Pécsvárad himesházi, a sikkői siban a nagyharsányi, s a szentlőrinciben a szentlőrinc kúcsányi és a heghytában a dombóvári uti kiépítésére fog fordítani. Ez utóbira névze főjegyző indítványára megkerestetik Tolnamegye, hogy a Dombóvártól a vasuti állomásig terjedő utat egyidejűleg szinte építse ki.

Ezután több átvizsgált községi számadásról olvastatik fel az állandó választmány jelentése.

A sáros község árvtárában felmerült 93 frt. hiány az árvaalpból pótolatik.

Hosszúhetény község által színdekolt ingatlanok eladása, és a létrejött csereszerződés helybenhagyott.

Bachneider Péter pogányi lakos malomügyében a küldöttség véleménye elfogadtatott. Hartung János és Schiller István, ugy Pápa Ferenc, malom ügyében a küldöttség jelentése fogadtatott el.

Kásád község bírtok csereszerződése helybenhagyott.

Dráva Palkonya község azon határozata, melynél fogva a drávai malom kunybók és malom kikötő helyeket megadóztatata s az erre vonatkozó felfolyamodványok, mint magánjogi természetűek fogva a közgyűlés hatáskörébe nem tartozók, figyelmbe kívül hagyattak.

A piski volt körjegyzői lak eladása megengedtetett.

Drávaszentmártoni körjegyzőséghez tartozó községnek a hivatalos pénzek átvétele tárgyában hozott szabályrendelet tudomásul vétetett és helyben hagyott.

Vörösmart községi szülészű fizetése 12 frtban megállapított.

Dunaszekcső és Német Boly községek ingatlanok eladása iránti kérelmének helyadatott.

Rác-Mecske község és a pécsvárad uradalom közt a községi pótadó fi etése iránti egységéről szóló jelentés indokolás végett visszabadatik a betérjesztő járási szolgabíróknak.

Vida István husztói, Göcz Jakab ráczkőzari, Szeber Győr jóni, Ritzi András bodolyai és Pfaf Marton bakoczei lakos malomügyében a küldöttség véleménye fogadtatott el.

A kir. építészeti hivatal által Mágocs község közmunka váltásának részbeni engedése tárgyában tett előterjesztésnek Frank főjegyző indokolt indítványára helynem adatik.

Zalamegyének Deák Ferenc szobra leleplezése alkalmából intézett átirata tudomásul vétetik.

Pest Pilis-Solt-Kiskun megye átirata a budapest zimonyi vasut vonal Duna balparti építésének pártolása tárgyában mosolygova fogadtatik.

A Duna jobb partján építendő vasutvonal pártolása tárgyában Pécssett alakult bizottság, továbbá Pécs szab. kir. város átirata és a tolnamegyei alispány levele

pártolól tudomásul vétetik s az együttes működés céljából főispány elnökele alatt bizottság alakították.

A bizottság tagjai alispán, főjegyző Nádossy Kálmán és Baan József bizottsági tagok.

Győrmegeye a föld adó szabályozási munkálatok tárgyában intézett átirata felolvasása után főispán indítványozza, hogy a megyeközösége ez ügyben feliratilag keresse meg a kormányt s pártolás végett a társtörvényhatóságokat oly irányban, hogy a földszabályozási munkálatok csupán a teher igazságos elosztására vonatkozzanak, mert az adó emelést a földmívelő és a birtokos osztály tönkrejutása nélkül el nem viselhetné. — Egyhangulag elfogadtatott. —

Temes megye átirata a déli országrészek bekebelezésének 100 éves évfordulója alkalmából tudomásul vétetett s az ezen alkalomra vezetett s átküldött emlékérem a megyei pénztárba tétetett le megőrzés végett.

Zserdényi Gábor egerághy körjegyző folyamodványára a korábbi jegyzői szolgáltatásban eltöltött évek beszámítása végett elutasított.

Az árvaszék előterjesztése az árvavagyon tömeges tűzkár biztosításáról azzal vétetik tudomásul, hogy a biztosítás az első magyar általános biztosító társaságnál eszközöltessék.

A mohácsi szolgabíró jelentése a mohácsi aljegyző hatásköre és választása tárgyában figyelmen kívül hagyott, — mert: ha felelős hivatalára a jegyzőnek, akkor választandó, ha pedig nem, akkor a jegyző választandó. —

A megyei erdőmester jelentése Kopács község erdejének szemléjáról tudomásul vétetett.

A pécsi sikkői bizottság átirata, melyben a megye közöségét a helybeli magyar színeszt pártolásra és segélyezésére hívja fel tudomásul vétetik, s pártoltatik; főjegyző indítványára azonban a segélyezés megtagadtatik.

Itt megjegyeztük, hogy ezen átiratok azon szerencsétlensége volt, hogy legutolsónak olvasatott föl, s délutáni egy óraor, midőn az ugy is gyér számban megjelent bizottsági tagok közül már egy sem volt jelen, s így a főjegyző ur mindenestre nem igen hazafias indítványát elfogadtattott.

Ezután a már csak 5 tagra leolvadott bizottság széteszolt.

„Kikeriki” és „Kukorikú.”

Madarat hangjáról.

A „koresinai” név alatt elhírhedt csatorna ásása és tellírvizsgálata körül mult szeptemberhő közepén constatált vizsgálások, bírói szemlét tetek szükségessé, amely az utolsó két hét folyamatában csakugyan megejtetett, — a vállalkozó, a társulati mérnök, a fellírvizsgáló biztos és az illető társulati képviselők nem nagy épíltésére. A taggatórt schwindel csakugyan megközelíti a 30,000 frtot. Minden forintra rá fizettünk 65 krt.

Lajpczig István kir. mérnök kapovári lakos volt a bírólág kinevezett szakértő.

Alóírt mint társulati kiküldött szükségességnek tartotta Lajpczig urat arra figyelmeztetni, hogy a szeptemberi szakértői vélemény rovatos kimutatásában a zárdori viz beszakadása feletti csatornarezs hossza a Baczó-féle lelet rovatóban mint ismeretlen ki van hagyva; holott „Az esési viszonyra nézve” kikezdésében a Baczó-féle fellírvizsgálati jkönyvnek e hosszúság — természetesen a társulati tagok elámítására — 34.46 méternek van feltüntetve.

Lajpczig ur tegnap délután szives volt nekem a bírói szemle által összeállít t bírlátot nagy sebesen felolvasni, melyben azon tény, hogy Baczó a hosszúságot enyinek tüntette fel, a leíró tollhírbájának tulajdonitja és a jó ur olvasás közben valam szemközti oda tört ki, hogy ezen észrevételemet türelmetlenül „lármának” nevezte.

Mintha csak azt mondta volna: „Kikeriki!”

„Nem vagyok én kakasfi.”

Mit kukorikú hát, ha nem kakas?

Ugyan kérem alásán, mit tart Lejpczig ur nagyobb botrányának: ugy lármázni, mint én lármáztam, vagy ugy bírálni meg a csatorna munkát, amit Baczó ur megbírálta? — Bánja a lármát?

Az az egy szó „lárna” lélektani tekintetben nekem köteknél is többet mond, ki a koresinai kakasokat éppen hangjukból legjobban tanultam megismerni.

De Lajpczig ur nem sokára e kis „Kikeriki” vigyázatlan kiszallastása után még egy vastagabb hangu „Kukorikú” is kiáltott, magában a szakértői véleményben, melybe egy arról szóló pletykassusst nem relett felvenni, miszerint ismeretlen, általa meg nem nevezhető, a társulat vállalkozó, vagy bíróságtól ki nem küldött referálusi emberek azt bizonyították volna a szakértő urnak, hogy ott embermagasságnyi ásás volt, a hol a szeptemberi végfellírvizsgálát ásást nem, hanem csak olyan természetes árkot talált, miú a holddrávi pályával aló végén akkor képződött, amikor a hírtelen apadás folytán a holddrávi víz sebesen lefolyt az élő Drávába, és a minőt az átnézeti térkép maga, mint már meglévőt, már a tervezéskor kitüntetett.

Szakértői vélemény és pletyka méltánylása! méltánylása akkor, mikor az ásás alkalmával kibányt föld kezdete és vége mindenütt és bárki által megkülönböztethető azon vonaloktól, ahol ásás nyom egy átaljában fel nem fedezhető.

Persze a Dráva elmosta mind azt,

amit Baczó ur oda képzelt a végfellírviz vonalára; Lajpczig ur pedig, mivel ezt maga állítani restelli, ismeretlen tekintélyeket állít fel annak bizonyítására, hogy bizony az a királyi bizonnyok ott Pécssett igazat mondott, mikor a végfellírviz vonalat 1/5000 viszony szerinti fenék szállítását állította kiastottnak, azt a végvonalat, melyben a szeptemberi végfellírvizsgálát 740 méter hosszban 75 centiméter fenékemelkedést constatált.

Szakértő és tanukihallgatás! Bizony édes Lajpczig ur, ez a szakértői pletykassusst mintha csak azt kiáltaná az olvasó felébe:

„Kukorikú! Kibukott a sarkantyú; Nem vagyok én már Kakasfi!”

Lakocsná, 1879. november 9. én.

SZTERBA JÁNOS, plébános.

Meteorologiai följegyzése*

H. Lakon. (Baranyavár mellett.) 1879.

Csapadék milliméterben	Eltelt		Csapadék milliméterben	Eltelt	
	Norm.	Eltelt		Norm.	Eltelt
	561.6	1.485	591.1	1.339	—
Humorséket Celsius fokban	125.2	121.3	11.1	—	—
Hónap	A hónapok összesen jan. — sept. végéig	—	A hónapok összesen októ. közepéig	—	—

Oktoberben a hőmérséklet maximuma volt 2-án 22.5, minimuma 18-án —15 fokkal. Csapadékos napok voltak összesen 8. Beteljesedett tehát a mint október 1-én jelzeve volt, t. i. hogy az october normális és inkább száraz és hűvös leend. A novemberre nézve valószínűséggel szinte azt várhatjuk, t. i. hideget második felében. — H. Lak, 1879. nov. 1-én. M.

Törvényszéki csarnok.

Előadandó polgári ügyek:

Stenger Mihályon, Auth Veronika és t. ellen ingatlanok iránt. — Fodor Zsófia és Julianna, Fodor Danielné ellen örökösödés. — Kegyelet temetkezési egyelet Nyers Sándorné és t. ellen 520 frt. s jár. — Benkő Gáspár, Kis Bodis János és t. ellen ingatlanok iránt. — Nagy Kovács János, Dák Péter és neje ellen 1532 frt. 20 kr. iránt. — Folk András, Both János ellen, szolgálmi jog érvénytelenítés. — Kovács László, Arki András ellen örökösödés. — Megy. államkincstár Fufföld Ignác ellen 602 frt. 3/4 kr. iránt. — Novoszeban Gyuka, Novoszeban Pávo ellen örökösödés. — Gooes Gyula, Földi Sándorné ellen 55 frt. 50 kr. iránt. — Kolosszár István és t. Kolosszár Marko ellen ingatlanok iránt. — Jámbar Imre és neje Vatyí Lajos ellen örökösödés. — Varga István, Varga Péter ellen tulajdonjog. — Radivoi Ignác, Kaufmann János és társai ellen ingatlank iránt. — Neu Terezia, Neu Anna ellen 800 frt. s jár. iránt.

Külömfélék.

A budapest-zimonyi vasut vonalának ügye mindinkább nagy érdekeltsg tárgyá lett, a pestmegeyi és pécsvárosi ellenétes körlevelek megtették hatásukat.

Ugy látszik, hogy a duna-tisza közí honfiaink hamar felismerték a Dana jobb oldalán vezetendő vasutvonalnak olebbságt és tekintve a fővárosnak Fiumával leendő egyes összeköttetését, nagyobb fontosságát a közhazára nézve. Azonban sajnos, hogy a partialis érdekeket nem tudják elhallgatni, sőt ellenkezőleg minden követ megmozdítanak, hogy a kormány és országgyűlést a duna baloldali vonalnak nyerjék meg és miután az eddigi szomoru tapasztalás azt mutatja, hogy legtöbb esetben a magán és partialis érdekek legyőzték a közhaza érdekeit, bizony e nagy fontosságú közlekedési vonalnal is megeshetik, hogy majd építenek egy drága vasutat, mely az építési vállalkozónak, tekintve a földmunkák jelentéktelenségét — zsebeit megtömi, de, az országunk még is a 4-5 milliós dunai híddal nagyobb költségbe fog kerülni mint a jobbparti vonal, de annál kevesebbet fog szállításra kapni. Felhívjuk emél fogva az e vonal érdekében alakult bizottságot nagyobb tervekiségre, és különösen arra, hogy a baloldali vonal mellett érdekelt társ törvényhatóságok, különösen a főváros maga, mely úgy látszik még nem ismerte fel a Fiumával leendő egyes összeköttetésből reá háromlandó legnagyobb előnyöket, ezen legnagyobb fontosságú momentumra újlag figyelmeztessenek.

Ismét azon szomorú helyzetben vagyunk, hogy megnékn területen történt emberöléseket kell regisztrálnunk: Szalai István Vaskapu pusztái uradalmi eszöz szöváltása keveredvén az első béressel, ez öt vasvillával üldözbe vette, s midőn utoleré, a megtámadott eszöz rá suttőttő löfgyverét, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a béres azonnal szörnyet halt, özvegyet és árvaakat hagyván hátra. — A

viszlő hentes kocsiát a faluvégén két ismeretlen gazember megtámadta és agyonverte. Ezt is özvegy és öt árva sirtája. — Sertő István köztisztviselőben álló bostai molnárt pedig, kinek a bostai szőlőhegy egyik pinceszében pipáját zsehből kivették, az ebből eredt szőváltás és prílekedés folytán három subancz, névszerint Sovi János, Ferencz Mihály és Kis György agyonverték. S midőn borzasztó munka jukat végezve áldozatakat egy gödörbe vonsozták és hajdnia kövékkel befőték, elmentek a faluba kukoriczát fosztani s még ott kérkedve emlegették: „Nem tudom Sertő haza viszi-e a mit kapott!” A szerencsétlen molnártná párnap keresésére indult fia találta meg borzasztó helyzetben. S ólmi már nem tudott s husz órai kínos vonaglás után kiszzenvedett. Hitese és két árva gyászolja.

Közgyűlési tudósításunk szerint az alispányi évnegyed jelentés is kiemelte az emberölések és gyilkosságok jésztő mérvben elszaporodását. Nem mulaszthatjuk el tehát mi sem, hogy fel ne hűjünk az illetékes körök figyelmét e borzasztó társadalmi rákfene gyors és erélyes orvoslására. A börtön, mely asylyama, a nyári munkaidőt tétlenül áthényelt csavargóknak, nem elég büntetés e gazok elrettenítése. S mit szóljunk, ha még a követetkező generatio erkölcsi életéré gondolunk? Ha falusi lelkeszeink és tanitóink a serdülő ivadék erkölcsi egészségének fenntartására minden hatalmukban levő gyógyszer alkalmazásába vesznek is: korozhatja e siker nemes törekvésüket, ha a gondokozni kezdő növendék zsemei előtt naponként megújulva ily vértragyaló esetek merülnek fel? Ha apja, vagy nagybátyja-e stb. úgy öli meg embertársát, minden haszontalanságáért mint édesanyja a csirkét? Mindenestre ezek oly dolgok, melyek gondolkozást gyors és sikeres intézkedést igényelnek.

Szilágyi Ferencz volt dárdai kir. körjegyző a helybeli kir. törvényszék f. h. 12-én tartott büntető ülésében a sikasztási büntetésben bítnősnek találván, egy évi börtönrre ítélte. Vádlott és királyi ügyész fellebbeztek.

A budapest-zimonyi vasutnak a Duna jobb partján építése érdekében Pécs városa által a képviselőházhoz intézett feliratrak hason irányu felirattal támogatását Somogy megye bizottsági gyűlése is elhatározta.

A budapest-zimonyi vasut tárgya ban a „Tolna. K.” egy cikke következő iudítványt tartalmazza: „Jutalok arra, hogy a „Kraich” korszak eltemetve látszik s a töké — újabb tapasztalatok szerint a külföldi is — életképes vállalatokba szivesen keres biztos elhelyezést; karoly fel tehát ezen időszakot kellő erélylyel s míg az országgyűlésen a budapest-zimonyi vasut merre vezetésén vitakozkozunk, fejtsünk ki minden föltnk telhető tevékenységet — független a budapest-zimonyi tervtől — egy p. o. Tétény, vagy a martonvásári déli vaspálya állomástól kiindulva, a dunávali versenynt kerülv, attól mérsékelt kanyarulattal Pécsnek vezető vonal kiépítése érdekében; álljanak az ügy élére gróf Apponyi, Vizsoli Gusztáv, a Jeszenszkyek, gróf Festetich Pál (ki 3 év előtt hasonló vonalra előmunkálai engedélyt nyert) a szintén érdekelt vaspálya-társaság s több tekintélyes honfiak és nem lehet kételkedni, ha a mostani kedvező pénzüszonyokat felhasználni el nem késünk, — hogy a vonal fent elősorolt s több máshelyen elegendően kimerített fontos indokokat tekintve véve minden államgarantia nélkül kiépülni fog és merem állítani, hogy az érdekelt vidék maga, a szükséges tőkének legalább is harmadrészét felhozni képes. — Tanuljunk a franciáktól és tartuk szem előtt: „Ne hadd el magadat és a jó Isten sem fog cserbe hagyni.”

Az adóvégrehajtók törvénytelen és lelketlen eljárásait megakadályozandó, — egy dunántúli megye k. i. bizottsága, mint az „Uj Esztergom” írja, elhatározta, hogy az 1876 ik évi 15. t. cz. 54 ik §-át lenomatja s egy-egy példányban minden községnek megküldi tájékozós végett; egyuttal pedig a törvény végrehajtására nézve az elljárósgot felelőssé teszi. — Idézzet törvény 54-ik szakasza szerint zálogolás alá nem vehetők: a végrehajtást szervezőnek és családjának szükséges ágy s ágynemű; a szükséges öltözék; az egyetlen, vagy utolsó darab haszonmarha és annak egy havi takarmánya; a földművelésre szükséges eszközök; a gazdaság folytatására nélkülözhetlen ígás marha; az adózónak ipartüzésére, vagy a napszámónak munkájára nélkülözhetlen műszerei, illetőleg: az adózónak hivattászert munkája folytatására nélkülözhetlen könyvek és egyéb segéd eszközök 50 frtnyi érték erejéig, annak választása szerint; a végrehajtást követő 15 napra szükséges élelem, a szükséges vetőmag sat. — Ajánljuk ama közigazgatási bizottság példáját.

Öngyilkos R. sikkői kereskedő P. nevti kocsi, ki gyógyítatlan bajban szenvedett, életuntságból torkát elmsztette és annak következtében meg is halt. Ismét egy példa, mily könnyű napjainkban az elhatározás megválni inkább az élettől, semhogy megküzdeni annak terheivel.

Hogy egy bankó forintot megtakarítson, egy a mohácsi Dunavízén jártas kormányosnak ajánlatát visszautasította az 1200 akó borral megterhelő hajó megbízott vezetőre, a kormányos járatalansága és a Duna sekély vizállása folytán azonban a malmokhoz üttötő a hajó, hármát kidöntött helyéből, maga meg szétvált minek folytán a boros hordók kormányos nélkül uszáltak a Dunán lefelé, mit esz-

révère a partról, megüült reájuk a hajtó vadászat. Így bosszulja meg magát a farkaság.

A képviselőház könyvtári bizottsága megalakult, Taray Andori választotta elnöknek és Simonyi Ivánt jegyzőnek. — Könyvtár és zálogház — gondolták a választók — nagyon azonos fogalmak. Aki a zálogtárgyak közt rendet tud tartani, az egy könyvtárban is fog birni elég áttekintéssel; — csak ha már könyvtár, lenne legalább kölcsönkönyvtár, — hogy nagy mamelukunk 60%-os tehetségét ott is teljesen érvényesíthetné!

A bécsi magyar akadémiai és olvasókör f. h. 6-án tartotta meg ismerkedési estélyét, számos tag és vendég jelenlétben. Czigányzeae mellett vígán folyt a mulatság. Toaszt — természetesen több mint elég. Elsőnek Piatér alelnök beszélt, a királyra emelvén poharát Azután a hymusnt énekelték el, s következtek ismét a pohárköszöntések. Enltek poharat a hazára, dr. Lónyay Gyulára, Neugebuerra a képviselt egyletre, a nőkre stb. A jökedvet nagyban emelte Darányi Miksa zenekarának kitűző játéka, valamint a klub bekeleben alakult zenekör előadásai.

A kalocsaiak kívánságához képest a közl. miniszter a pestzimonyi vasutal összefüggő, kalocsa-zombori irány tanulmányozását, és nyomjelzését is elrendelte.

Kitöltött zsidók. Orosz-bessza-ábia kormányzója szigorú parancsot boesátott ki, hogy az Orosz-Besszarabiában és a volt Román-Besszarabiában élő zsidók 15 nap alatt kívül legyenek a nevezett két tartomány határain.

Bismarck élelmessége. Tudva van, hogy az előbb oly szegény Bismarck a porosz uralkodó házt hatalmának terjesztése körüli sikereitért egy ugynevezett dotációt kapott, melyet a nagylelkű adományozó csak 500,000 tallerra becsült, nehogy a megajándékozott a teljes állami és községi adókat fizesse utána. Ez ajándék volt Németország egyik legszebb erdősége, az Elba melletti Lauenburgban levő szász erdő. Hogy mennyire volt e birtok értéke alul becsülve, bizonyítja az, hogy Bismarck csupán 1874-ben e gyönyörű erdőségből egy millió tallér áru fát adott. Hogy a magyar és gácsi építőkkel való versenytől ne kelljen tartania: a birodalmi gyűlésben beviteli vámot iudítványozott külföldi fákra. Haun e iudítvány megbukott, tehát Lauenburgban több papirgyárakat alapított erdőségei jobb értékesítésére. De ez sem elégíti ki, és csakhamar löpörgyáros, és pedig Németország legjelentékenyebb löpörgyárossa lett. Mint ilyen, a hannoveri államvaspályát arra használja, hogy az ő rézere szállított löpörhordók jelentékeny kedvezményben részesítsenek. A vas kancellár tehát így olcsón jut a hordókhöz is, s képtelenül teszi a többi gyárost, hogy vele versenyre keljenek.

Mire találkozik sok pályászó? Dr. Tibbits Herbert a „Times”-ban hirdette, hogy uri nőre van szükség, mint háztartó nőre s egész határozatlanul „jó” tiszteltdiját és kényelmes ellátást” ígért s ez egyetlen hirdetésre több mint 1100 ajánlatot kapott.

Uj neme az öngyilkosság. Sedanban egy Jouve nevű szerző közmunkás úgy akarta magát megülni, hogy a legmagasabb hőfokot ért komlós folyadékba vetette magát. — Habár irtózatosan öszszeeve, mégis kimászott a folyadékból, szándéka csak két óra mulva teljesült, mert ennyi időre halt meg, de iszonyu kínok közt.

Bosnyák katonák. Miután a fennálló szerződések megsértése nélkül Bosnyakországban és Herzegovinában nem lehet katonasorozást tartani, azt tervezik, hogy a bosnyák fiatal embereket felpézn és hűségí eskü letétele mellett, a horvát és dalmát honvédség számára fogják toborzani. — Coronini azon fáradozik, hogy pártkülömbösg nélküli képviselő klubot hozzon létre.

Azon ismeretlen jöltevőnek, ki a Lovászhetényi templom oltárának feldiszkutélendé 6 darab. igen csinos virágoskörtülendí saives volt, hűvem nevében ezenal hálás köszönetet szvazok, Lovászhetény 1879 nov. 6. Szikszay plébános.

H I V A T A L O S.

2001.1879. szám.

Hirdetmény.

Weilheim Károly ur. ki több éven át Dél-Afrika kereskedelmi fővárosában, Tort-Erzshabten (Algoa Bai) alkalmazva és ekként képesítve volt a gyarmatok kereskedelmi viszonyait, valamint beviteli cikkeket tanulmányozni, és a ki másrészt Bécsben való korábbi alkalmazásában az osztrák-magyar termelési viszonyokkal is megismerkedett, arra figyelmeztet, miszerint követező osztrák-magyar ezikké előnyvel volnaak a dél-afrikai gyarmatokba szállítatások, u. m. vaj, sürtétes, sőr, ásványvizek (savanyu vizek) befőtő gyűnölés, sőr, bor, liszt, gya. fa- és taptipák, üveg, anyagárak porcellán, keztýű, fehernemű, női és férfi öltönyök, papír, szappan, közsözleges vas- és bádögédény. —

Erol az illeto körök azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy Weilheim Károly ur ki röviddel ezeltott Böcsbe visszatért, kézsznek nyilatkozott, az érdekelt özögeknak tüzetes tudósítást adni. Nere-

zettnek cizme Neumüller József ur, cementáru-gyárostól Bécsben IV. (Wienstrasse 3 sz. a. megtudható. —
Sopron, 1879. november 8-án.

A kereskedelmi iparkamra.

Pécsi színház.

Amely szintársulat hívatva érzi magát Shakespeare-től is előadni valamit, az bizonyára tart valamit magára és nemes dicséretet érez iragában előre és mindig előre törekedni. Ha már ez értelemben a körünkben működő társaságról is minden szépet feltételezzünk, amennyiben multkor Shakespeare „Szervázi álom” című bohózatát hozta színre; akkor csak arra kell huzditanunk az illetőket, hogy ne állapodjanak meg féltud. A darab magyar szövege Aranytól való. Tehát ha egyfelől a szerző nem intné is őket valódi szorgalomra; akkor a magyar szövegtől kellene arra huzdítani, hogy szerepüket jól és szabatosan tanulják be. Mikor a sugónak túlságos hatáskört engednek, kevés jut a színelemekhez és a közönség élvezete semmivé eszik. A világért sem kívánjuk azt, hogy valaki a sugóval teljesen függetlenül működjék, hisz a szerepek oly nagy hazugság, mely a vidéki színelemek környéke, e követelés határos volna embertelenséggel; de igenis megvárhatjuk, hogy a közreműködők a vezérzavakkal beérjék s ne szakadjanak mindegyre a sugólyukhoz.

szédre le kell szoknia. Ez egy hibája, amelyet fiatalágának kell tulajdonitanunk; de a mely idővel megrögzött s nehezen orvosolható rossz szokással fejlődhetik nála. Azért tehát idején számoljon vele. A további közreműködők voltak: *Seirmayné* (Scherrné), *Vihary* (Scherr Pál ügyvéd) és *Sz. Németh*, (őreg szolgáló.)

J Á T É K R E N D.

Szombat, novemb. 15 én „A Zsidó” a budapesti izraelita közönség által aranytollal jutalmazott eredeti népszinmű Szieligetítől.

Vasárnap, nov. 16-án „Háromszéki leányok”.

Hétfőn, nov. 17-én és Kedden nov. 18-án felemelt helyarárral, új díszletekkel, új ruhákkal és kiállításal **Kis doktor (Dr. Piccolo)** operette. Itt először.

Szerdán, nov. 19-én Felsőes Királynőnk Erzsébet névtűnépek tisztelete alkalmából díszelőadásul „Hős Pálffy.” A felsőes uralkodópár ezüstmennyegzőjére. Jókai Mór által írt drámai jelenetek három képben.

Csütörtökön, nov. hó 20-án Várady József népszinműlének j u t a l o m j á t é k a.

I R O D A L O M.

A „**Vasárnapi Újság.**” november 9-iki száma következő tartalommal jelent meg: „Lauka Gusztáv.” — „Romancz.” Lauka Gusztávól. — „A szerény asszony.” Fantasztikus elbeszélés. Dostojevszki Todor után oroszából: Csepey Laszló. — „Az ársv Spanyolországban.” — „Bismarck Bécsben.” — „Nagyapó.” Kaj. Petelei Istvántól. — „Örökbeadás az állatoknál.” — „Egyveleg.” — „Vadász október-novemberben.” Vajda Jánostól. — „A lég királynője.” — „Siralomház.” — Irodalom és művészet, közintézetek, egyletek stb. rendes heti rovatok. Képek: Lauka Gusztáv. Élelmiszer kiosztása Orihuella előtörténetében. — Murcia városa. — Bismarck herceg Bécsben (képesportoztat). — „A lég királynője.” Miss Leona Dare. A „Világkrónika” című képes hetiközlöny (a Vasárnapi Újság, „Politikai Ujdonságok” és „Képes Néplap” melléklapja) 45-ik számanak tartalma: „A két Lenkey.” I. Lenkey János honvédtábornok, a tizenegyedik aradi vértanu. II. Lenkey Károly honvédezeres (két képpel). — „A kékestelvtanok emlékei.” A marosvásárhelyi vértanok emlékoszlója. (Képpel). „A sepi-szentgyörgyi honvédelem” (képpel). — „Miért épen feketében?” (Halottak napjára). — „India szörnye.” — „Hogyan származik a népdal?” — „Királyok és korcsmárosok.” — „Fehéret vált szereken.” — „Különös szokás.” A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 ft., a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 ft. A „Világkrónika” képes hetiközlöny megrendelési ára a Vasárnapi Újság előfizetési részére negyedévre 50 kr., félre 1 ft. Ft. a Franklin társulat kiadó hivatalnál Budapesten.

Les belles Parisiennes. Keringő if. Fahrbach Fülpötl. Megjelent Taborsky és Parsch zeneműkereskedésben Budapesten. Ára 80 kr.

A „Figyelő” irodalomtörténeti közlöny (szerkeszti Abafi Lajos, Kradja Aigner Lajos Budapesten) novemberi füzeteinek tartalma. Toldy Ferenc és Kazinez Gábor, Jakab Elektől. — Petrarcza és Kisfaludy Sándor, Rényi Kezától. — A 17. század nyelvűvelése, Dr Jancsó Benedektől. — Revai Keekemeten mint ujoncz-növendek, Csaplár Benedektől. — Saarosi Márton költeménye 1605-ből. Lévay Istvántól. — Bacsanai János levelei B. Orcey Lőrinczhez, Szilágyi Istvántól. — Irodalomtörténeti repertórium, Szinnyei Józseftől. Előfizetési ára egy évre 8 ft. Egy füzet ára 1 ft.

„A Kardvívás”. Elméleti és gyakorlati vezérkönyv vívótermek és magántanítóknak használatára. Ily című munkára előfizetést nyitott Dobay Jenő kaposvári vívómester, a az előzetes utján 1 ft. 40 kr. mely szerzőzhez Kaposvárta küldendő. Megjelenik december hóban.

GABONA ÁRAK

a f. é. nov. hó 8-án tartott heti vásáron.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Búza 100 klg. ft.	13.00	12.50	12.—
Kétszeres „ „	10.20	10.00	—.
Rozs „ „	9.00	8.50	—.
Árpa „ „	7.00	6.50	—.
Zab „ „	6.80	6.60	—.
Kukoricza „ „	7.00	6.50	—.
Hajdina 100 klg. ft.	0.00	—	—
Széna „ „	2.80	—	—
Szalma „ „	1.30	—	—

NAGY FERENCZ laptulajdonos.
HAKSCH EMIL felölös szerkesztő.
KIS JÓZSEF Szerkesztő társ.

Nyilttér.)*

Varjas Gábor felső nyéki ref. lelkész urat ezennel felkérem, hogy ezelőtt három évvel nálam hátrahagyott, negyven osztr. forintnyi tartozását minél előbb hozza rendbe, mert ellenkezése esetben a bíróság által fogom kényszeríteni kötelesegeinek teljesítésére.
Vaiszó, 1879 oct. 30 án
Szabó Antal, kereskedő.

*) Ezen rovattal megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Szerencse hirdetmény.
Felhívás

a Hamburg állam által biztosított nagy pénzlottéria nyeresemény eselyeiben résztvételre, — melyben
8 millió 177.600 bir. mrk.
1879. deczemb. 10-től 1880. május 14-ig biztosan nyertek.

Az új 7 osztályba osztott játéktér 94.000 sorsjegyet tartalmaz 49.000 nyereseménnyel és ezek közt a legnagyobb nyeresemény

400.000 bir. márka

Melléknyeresmények		nyer.	Márk
nyer.	250.000	5	8000
1	150.000	2	6000
1	100.000	54	5000
1	60.000	6	4000
1	50.000	65	3000
2	40.000	213	2000
2	30.000	12	1500
5	25.000	12	1200
2	20.000	631	1000
2	15.000	773	500
12	15.000	950	300
1	12.000	26.450	138
24	10.000	stb.	stb.

A húzások mindig hivatalosan közzétételnek. A legközelebbi nagyhúzásra
1 egész ered. sorsjegyek ára csak 6 márka vagy 1 ft. 350 o. é. 1 fél ered. sorsjegy ára csak 3 mrk. vagy 1 ft. 175. 1 negyed ered. sorsjegy ára 1', mrk. vagy 1 ft. 90. — ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyeket (nem pedig ellított gérvényeket) az összeg bérmentes beküldése mellett a legközelebbi vidékekre is elküldetnek.
A megrendelőkor minden részvétőt megkapja a hivatalos tervet és húzás után a hivatalos nyeresemény-jegyzékot.
A nyeresemények kifizetése vagy elküldése közvetlenül és a szerencsés nyerek óhajátása szerint történik.
Megrendelések a közeli húzásra,
f. évi november 30-ra
M. STEINDECKER,
hamburgi (Dammthorstrasse) jóhírnévű bank és pénzváltó üzletébe küldendők.
U. i. a Steindecker ház — mindenütt mint solid üzlet ismeretes, hangzatos reklámokra nincs szüksége, csupán a n. é. figyelmet kéri ki. 239. (4-1)

Epilepsia

(eskór) levelezés útján gyógyít-tik **Dr. Killitsch** által (Drezda Neustadt) ki 11,000 betegséget kezelésközt a legbővebb gyakorlatosságot megszerzvé. 237 (2-1)

Hirdetmény.

Pécs sz. kir. város köztörvényhatósága által f. é. october hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlés 185/8998 sz. a. hozott határozatával a város közönsége tulajdonát képező **pécs-bányatelepi koresma és hozzá tartozóinak** jövő 1880. évi január hó 1-től számlatűző három egymás után következő évre vagyis bejáratilag 1882 évi deczember hó 31-ig terjedő időtartamra leendő bérbeadása érdemében második zárt ajánlattal összekötött nyilvános árverés megtartását rendelge el. —

Ennél fogva köztudomásra hozatik, hogy fentebbi koresma és hozzátartozói bérbeadása érdemében **második nyílt-árverés f. é. november hó 19-ik napjának reggeli 10 órakor a városház második emeletén lévő gazdasági helyiségben fog megtartatni.**

Miért is felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy fentebbi árverésre az eddigi 1121 forintnyi évi bérnek megfelelő 10% bányapénzzel ellátva jelenjének meg; felhivatnak továbbá a zárt ajánlatot tenni szándékozók, hogy erre vonatkozó és fentebbi bérösszegnek megfelelő 10% bányapénzzel ellátott zárt ajánlatukat legközelebb f. é. november hó 18-án délutáni 5 óráig a polgármesteri hivatalban azon kijelentéssel, hogy a feltételeket ismerik annál is bizonyosabban adják be, miután a későbbi netalán beérkező ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. —

Végre köztudomásra hozatik, hogy a szerződési feltételek Lechner kiküldött tanácsnok urnál az árverés napjáig a hivatalos órákban megtudhatók. —

Pécs sz. kir. város tanácsának 1879. évi november hó 5-én tartott üléséből.

Pécs sz. kir. város Tanácsa.
236. (1-1)

Ügyvédi-üynöki-iroda

(Fennáll 1867 ik év óta.)
Ügyvédtársaimtól, egyletek-, társulatok, községek- és magánzókól stb. elfogadok minden megbízást, mely peres vagy perenkívüli ügyekben az egyes miniszteriumok, kir. Curia, kir. tábla, e. f. bíróságok, hiteltintézeteknél stb. közbenjáratt, helyettesítést, kölcsönügyletet, szorgalmazást, értesítést igényel, Eszközök czébe-jegyzéseket, készítek vad- és vérlapokat.
Irodám ezeljára a rendes ügyvédi működés mellett közbenjárásom által a vidéki közönséget az utanjárási költségűl megkímélmi s gyors és alapos tudósításokkal szolgálmi.
Perenkívüli ügyekben a díjak egy fél napj időnél többet nem igénylő eljárásért 1-3 ft. mely összeg előre küldendő be.
Irodám helye: Budapest, IV. Bástya utca 33.
Résó-Ensel Sándor
köz- és váltó-ügyvéd.
238. (3-1)

Keskeny útifü-melleczukorkák.

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszer.
A természet által a szenvedő embriusá javára teremett megbízható keskeny útifü azon még eddig fel nem derített titok foglalja magában, miszerint a gége és legelső rendszer gyalladt nyakhártyájára való azonnali gyors és enyhítő hatás gyakorlását az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegíti.
Mintán gyármányunknál a csukor és keskeny útifü töltöt vagyoly-kritikésekünk, különös figyelemmel ajánljuk hatóságilag bejegyünkkel sa. dubo levő aláírásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódságát.
Schmidt Victor & fiai,
es. k. szabadal gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 6.
Raktár: Sipócz István gyógyszerész, Lill János Spitzer Sándor és Reeh Vilmos uraknál.

UNGER ANTAL és fiai

vaskereskedése
B. pesten, Dunasor, Petőfi-tér, (Görög-épület), ajánlják legnagyobb raktárukat
vaskályhákban
fa, köszén és coaks fűtésre alkalmazva. **Katlanokat** köszörlött, es-iszolt és fémetzt márványlapokkal. — **Főraktára a szabadalmazott Blazicek Brecska féle légvonatu tömkályhákban, a Swadlo Ferencz féle gyár készítménye,** a mai korig a legalkalmasabb kályhák, és eddig minden kísérlet fűtésnél a legalkalmasabbnak ismerettek el; ilyenmü kályhákban a legegyszerűbbektől a legfinomabb kiállításukig mindig nagy készlet van.
Ugyiszinte használtanak régi és új eserepkályhák betétéül, továbbá légvonat készletül és azt sikerezik, hogy a fűst elégetése által a tüzés anyagnál 50% takarítatik.
Takarékúzhelyek szén-ás coaks- fűtésre alkalmazva **Swadlo szabadalmazott redőli,** tüstéi készllékkel tolozár rendezéssel vagy anélkül, miáltal a tüzelési anyagban 60% takarítatik.
A kályhák pontos rajza valamint árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 222 (6-5)

THE SINGER MANUFACT. COMP. NEW-YORK.

A VILAG LEGNAGYOBB VARRÓGÉP GYÁRA.

Az eredeti Singer varrógépek
főltulmulatlanok jószáguk, ezelszert alkalmazhatóságuk, és tartosságuk által, s ezen előnyeiknél fogva minden más fajta s utánzott gépeknél kedveltebbek; mint azt az évenként emelkedő mennyiség is mutatja, mely most több mint felét teszi ki az összes amerikai gyártmányának.

Az eredeti Singer varrógépek
legtöbb sokoldalúsággal bírnak, s a legkölteke-sebb segédkészletekkel látvak el, s a legkülön-gesebb czélokra rendezvék be: családi használatul kéz vagy lábbal hajthatók, s a kézműipar minden szakának, u. m. szabók, cipészek, kárpitosok, szíjgyártók, könyvkötők, kalapgyárosok stb. megfelelnek.

Az eredeti Singer varrógépek
az egyedüliek, melyek egyszerű célirányos s könnyűen megtanulható szerkezettel bírnak, melyről nemcsak a számos kiérdemelt legnagyobb kiállítás díjak tanuskodnak, hanem azon körülmény is, hogy azok majd minden varrógép gyárosnak mintaképül szolgálnak.

Az eredeti Singer varrógépek
gyári áron s részlet összeg minden árfor-emelés nélkül 5 ft. alatt el, hogy ez által a kevésbé havorokén i le-fizetés és pedig: vagyonos osztálynak is megkönnyítessék egy ilyen kereseti forrásul szolgáló eszköz beszerzése.

Az eredeti Singer varrógépek
csak úgy valódiak, ha az itt látható gyári jegyet, valamint a gép karján a „The Singer Manufacturing Co” föliratot viselik, s egy G. Neidlinger aláírással ellátott igazolvánnyal (jótállási iv) ellátvak; tökéletes jótállás mellett adatkal el s kaphatók kizárólag egyedül:
NEIDLINGER G.
A „The Singer Manufacturing Comp. New-York” fötgyűnöke.
FIÓKRAKT ÁR: Pécs és vidéké számára fútcza 1. szám
OBETKÓ K urnál, ki egyszersmind ajánlja a n. é. közönségnek a városi bol-ti helyiségében ujonnan berendezett *norinbergi* és *dismü-kereskedését.*

Nicholson

legújabb találmányu
daráló- és őrlő-malma
göz-, lóerőre és kézihajtásra
nagy fontossággal szeszgyáraakra, hizlaló-intézetek és gazdaszatra.
Meglepő nagy munkaképesség, olcsó ár és csekély hajtóerő a főelőnyei ezen malmoknak.
Működésben látható:
Nicholson W. Fülöp gépgyárában, BUDAPESTEN, Gyár-utca 48. szám alatt.
214. (6-6) *Képes árjegyzékek minden gazdasági gépekröl ingyen és bérmentve.*
Nyomatott Társas Művelővel 1879.